

# ภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร

## Leadership of Luangphor Viriyang Sirintharo

ชนัฐนันท์ ม่วงวิเชียร<sup>1</sup>

วันรับ: 9 สิงหาคม 2565 วันแก้ไข: 20 สิงหาคม 2565 ยอมรับ: 15 กันยายน 2565

### บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรและศึกษาแนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้อ้างอิงประกอบการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตข้อมูลเป็นการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและแนวทางการพัฒนาสังคม

ผลการวิจัยพบว่า หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรมีภาวะผู้นำแบบบารมี (Charismatic Leadership) ซึ่งเป็นบุคลิกพิเศษ ที่สามารถเผยแพร่และมีอิทธิพลต่อค่านิยมความเชื่อและพฤติกรรมของผู้ตามได้ ดังนี้ 1) ใ่วิสัยทัศน์ (Vision) 2) ใ่วิชัยความที่เป็นแรงบันดาลใจ (Inspiration Massage) 3) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agency) 4) พัฒนาผู้ตาม (Follower development) 5) เป็นสัญลักษณ์ (Symbolism) 6) ดึงดูดค่านิยมของผู้ตาม (Appeal to the value of followers) แนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นหลักสำคัญ โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาสังคมเป็นระดับเยาวชน ระดับประชาชนทั่วไป และระดับนานาชาติ ข้อเสนอแนะโครงการกิจกรรมบางโครงการของหลวงพ่อวิริยงค์ฯ

<sup>1</sup> รองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษและวิเทศสัมพันธ์, อาจารย์ประจำ, วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา, มหาวิทยาลัยรังสิต

ขาดผู้สืบทอด และขาดงบประมาณในการดำเนินโครงการ อาทิ โครงการพัฒนาเด็ก (โครงการประทีปเด็กไทย) จึงอยากเสนอให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบบารมีและแนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิริธโรสามารถทำเป็น KM ได้ จึงอยากเสนอให้บุคคลที่สนใจในชีวิตและผลงานของ หลวงพ่อวิริยงค์ฯ ได้ถอดบทเรียนเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีประโยชน์แก่สังคม

**คำสำคัญ:** ภาวะผู้นำ, หลวงพ่อวิริยงค์ สิริธโร

## Abstract

The purpose of this research is to examine Luangphor viriyang Sirintharo's leadership and approach to social development using qualitative and documentary research methodologies, as well as by studying pertinent documents and research used as references in the research. The researcher defines the research's scope to include documentaries on leadership and social development approaches. The findings indicated that: Luangphor Viriyang Sirintharo demonstrates charismatic leadership, as evidenced by the results. He is unique in that venerable Luangphor viriyang Sirintharo was able to disseminate and influence the followers' values, beliefs, and behaviors in

The following ways: 1) utilization of vision 2) through the use of inspirational messaging 3) acting as a change agent; and 4) cultivating followers. 5) serving as a symbol; and 6) appealing to the followers' value. Luangphor viriyang Sirintharo's approach to social development is based on the premise of inclusion and participation of all sectors and divides the target populations into three categories: youth, general public, and international. Several of Luangphor Viriyang's social development projects, such as child development, lack successors and funding for implementation. As a result, the researcher wishes to propose funding for the initiatives and activities to the government and affiliated agencies. Luang Por Viriyang Sirintharo's charismatic leadership and social development strategy may be acquired and employed through the knowledge management method. As a result, the researcher would like to invite anyone who is interested in the life and works of Luang Por Viriyang to continue collecting, managing, and disseminating valuable lessons learned and the knowledge to society.

**Key words:** Leadership, Luangphor Viriyang Sirintharo

## 1. บทนำ

กระบวนการพัฒนาสังคมรวมถึงการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมือง นอกเหนือจากการมีแผนการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม มีรูปแบบแผนงานและระบบโครงสร้างที่ชัดเจนเพื่อให้การพัฒนาเดินไปตาม Road Map ที่วางไว้เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะมองข้ามไม่ได้ในกระบวนการพัฒนาคือ ผู้นำ (Leader) การพัฒนาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่ต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ที่จะสามารถนำแผนงานจากนามธรรมไปสู่รูปธรรมได้นั้นหมายถึงการมีภาวะผู้นำ (Leadership) ในตัวปัจเจกบุคคลที่เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง (เอกพจน์ คงกระเรียน, 2562)

ผู้นำไม่ใช่ผู้ที่นำคนอื่นแต่ผู้นำที่ดีคือผู้ที่ผู้อื่นอยากเดินตามและผู้นำต้องเป็นผู้ที่สามารถทำให้ คนอื่นคล้อยตามเพราะมีศรัทธาต่อคนนั้นๆ อีกทั้งผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักการประสานประโยชน์ระหว่าง บุคคลในสังคมให้เกิดขึ้นในทัศนะของ อานันท์ ปันยารชุน (2541) ส่วน นิสิตาร์ก เวชยานนท์ (2546) เห็นว่า “ผู้นำเกิดจากการผสมผสานของพฤติกรรม ทักษะและคุณค่าต่างๆ ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการชักจูงผู้อื่นให้คล้อยตามและสามารถสื่อความคิดของตนให้ผู้อื่นรับทราบได้ภาวะผู้นำจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของงานเป็นอันมาก ภาวะผู้นำจะช่วยนำพา องค์การให้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพตรงเป้าหมายที่วางไว้และช่วยเพิ่มการพัฒนาศักยภาพให้ก้าวหน้าควบคู่กันไปด้วย ผู้นำมีอิทธิพลที่จะสร้างกำลังใจหรือสร้างความท้อแท้ให้กับผู้ตาม และภาวะ ผู้นำก็คือคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร

องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความเป็นผู้นำ พระธรรมปิฎก (2541) อธิบายว่า 1) ตัวผู้นำต้องมีคุณสมบัติภายในตนเองเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแกนกลาง 2) ผู้ตามโยงด้วยคุณสมบัติที่สัมพันธ์กับผู้ตาม ในทางพุทธศาสนาใช้คำว่า “ผู้ร่วมไปด้วย” 3) จุดหมายของผู้นำต้องชัดเจนแน่วแน่ 4) มีหลักการและวิธีการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จหรือบรรลุจุดมุ่งหมาย 5) สิ่งที่ต้องโยงด้วยคุณสมบัติที่สัมพันธ์กับสิ่งที่จะทำ 6) สถานการณ์โยงด้วยคุณสมบัติที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่ประสบอยู่ภายนอก

บุคคลที่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงภาวะผู้นำ Northouse (2007 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556) ซึ่งได้พิจารณาเฉพาะพฤติกรรมภาวะผู้นำ 4 แบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบชี้แนะ (Directive Leadership) ภาวะผู้นำแบบให้การสนับสนุน (Supportive Leader-

ship) ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (Participative Leadership) ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Achievement-Oriented Leadership) ดังนี้

ภาวะผู้นำแบบชี้แนะ (Directive Leadership) มีความคล้ายคลึงกับ “พฤติกรรมที่มุ่งการริเริ่ม โครงสร้างหรือมุ่งงาน” ที่นำเสนอในการศึกษาของมหาวิทยาลัย Ohio และคล้ายคลึงกับ “แบบสั่งการ” (Telling Style) ที่นำเสนอในภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เป็นภาวะผู้นำที่มีการให้แนวทางการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงจะบอกสิ่งที่คาดหวังจากผู้ใต้บังคับบัญชา บอกวิธีการทำงานให้สำเร็จและบอกกำหนดเวลาที่จะต้องทำงานให้เสร็จ ผู้นำแบบชี้แนะจะกำหนดมาตรฐานผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา

ภาวะผู้นำแบบให้การสนับสนุน (Supporting Leadership) มีความคล้ายคลึงกับ “พฤติกรรมที่ มุ่งการคำนึงถึงความสัมพันธ์หรือมุ่งคน” ที่นำเสนอในการศึกษาของมหาวิทยาลัย Ohio ภาวะผู้นำแบบให้การสนับสนุนจะมีการแสดงความเป็นมิตรและสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีการแสดงความเอาใจใส่ต่อ ความเป็นอยู่ที่ดีและความต้องการพื้นฐานของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำแสดงพฤติกรรมให้การสนับสนุน เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพอใจในการทำงาน ผู้นำจะปฏิบัติกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและด้วยความเคารพต่อพวกเขา

ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (Participative Leadership) ผู้นำจะมีการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมจะมีการปรึกษากับผู้ใต้บังคับบัญชามาประกอบการพิจารณาว่ากลุ่มหรือองค์การจะดำเนินการอย่างไร

ภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement-Oriented Leadership) ผู้นำจะทำทนายผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ปฏิบัติงานในระดับสูงสุดเท่าที่จะทำได้ ผู้นำจะตั้งมาตรฐานการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในระดับที่ดีที่สุดและทำให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจากการที่ผู้นำมีความคาดหวังในตัวผู้ใต้บังคับบัญชามาก ผู้นำแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะแสดงความเชื่อมั่นสูงในตัวผู้ใต้บังคับบัญชาว่า พวกเขาจะสามารถกำหนดและบรรลุถึงเป้าหมายที่ทำทนายได้ (รัตติกรณ จงวิศาล, 2556)

ภาวะผู้นำแบบบารมี (Charismatic leadership) มีแก่นสำคัญเกี่ยวกับเรื่องบารมีโดยตรงซึ่ง วิชัย อุตสาหกิจ (2554) อธิบายว่า บารมี คือ พรสวรรค์ในการดลใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามต้องการใช้ในการอธิบายรูปแบบของอิทธิพลที่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐาน

ของระบบอำนาจตามขนบธรรมเนียม ประเพณีหรือระบบอำนาจอย่างเป็นทางการ ซึ่ง House (1977, cited in Muckinsky, 1997; Yuk1, 2010, อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556) House อธิบายว่า “ว่าผู้นำเชิงบริหารมีจะรวมเอาความเชื่อมั่นของผู้ตามในความถูกต้องของผู้นำ การยอมรับอย่างปราศจากคำถามต่อผู้นำ ความหลงใหลในตัวผู้นำ รวมทั้งความตั้งใจที่จะเชื่อฟังด้วยทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบริหารมีระบุถึงลักษณะของผู้นำที่ได้รับการมองว่าเป็นผู้มี ความพิเศษเหนือธรรมดา คือ ผู้นำจะมีความต้องการในอำนาจอย่างแรงกล้า มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง และมีความตั้งใจสูง พฤติกรรมของผู้นำเชิงบริหารมีจะประกอบด้วย

1) การสร้างภาพประทับใจให้ผู้ตามมีความมั่นใจในตัวผู้นำในความสามารถและความสำเร็จ

2) ประกาศอย่างชัดเจนถึงเป้าหมายทางอุดมการณ์เกี่ยวกับภารกิจที่ต้องทำ เพื่อสร้างความผูกพันในผู้ตามและเป็นแนวทางสำหรับองค์การ

3) สื่อสารให้ผู้ตามทราบถึงความคาดหวังอย่างสูงที่ผู้นำมีต่อผู้ตาม

4) แสดงความมั่นใจในความสามารถของผู้ตาม ว่าพวกเขาสามารถบรรลุถึงเป้าหมายในระดับสูงที่ตั้งไว้ได้

5) สร้างวิสัยทัศน์ในอนาคตที่ดึงดูดใจที่จะทำให้ผู้ตามมีชีวิตที่ดีและมีความหมายมากขึ้น ผู้นำจะปลุกฝังค่านิยม ความเชื่อ อุดมคติที่ทำให้ผู้ตามยอมรับด้วย

6) สร้างตัวอย่างในพฤติกรรมของตนเพื่อเป็นโมเดลทางพฤติกรรมให้กับผู้ตาม (Behavior Modeling) เช่น อาจจะเป็นแบบอย่างในการสร้างความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้ตาม ทำให้ผู้ตามรู้สึกชื่นชมหรือยกย่องผู้นำมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผู้นำ และอาจทำให้ผู้ตามอยากเลียนแบบผู้นำทั้งค่านิยมและความเชื่อของผู้นำด้วย

7) หากมีความจำเป็นผู้นำก็จะแสดงออกเพื่อกระตุ้นจูงใจผู้ตาม ตามความเหมาะสม ด้วย เช่น ผู้นำจะจูงใจโดยคำพูดที่ปลุกเร้าอารมณ์ ระบุถึงความจำเป็นของการที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ House (1977, cite in Muckinsky, 1997; Yuki, 2010, อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556)

การขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมให้มีความเจริญทุกภาคส่วนจะต้องมีส่วนร่วม (Participation) ในกระบวนการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนรวมทั้งภาค

ประชาสังคม สถาบันพระพุทธศาสนาถือเป็นหนึ่งในสถาบันหลักของชาติที่ประกอบด้วย สถาบันชาติ สถาบันศาสนาและ สถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นเสาหลักของสังคม ทั้งนี้ในพระพุทธศาสนามีพระสงฆ์เป็นสาวกที่ศึกษา และเผยแผ่คำสอนของพระพุทธเจ้า และยังมีภาวะผู้นำในการช่วยพัฒนาสังคมในบทบาทที่แตกต่างกัน ออกไป อาทิ หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน, หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ, หลวงพ่ออลงกต วัดพระบาทน้ำพุ, พระพยอม กัลยาโณ เป็นต้น พระสงฆ์ดังกล่าวล้วนมีบทบาทสำคัญเป็นผู้นำและมีแนวทางในการพัฒนาสังคมที่ช่วยกันขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า

พระสงฆ์จึงมีส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาสังคมโดยอาศัยฐานการเป็นผู้นำแบบบารมี ซึ่งเป็นลักษณะของผู้นำซึ่งเป็นแรงบันดาลใจก่อให้เกิดความภักดี ความศรัทธาและการมีผลการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพโดยผู้นำแบบภาวะบารมี จะมีเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ในเชิงอุดมคติ มีความผูกพันต่อเป้าหมายของตนเอง มีการสื่อสารเป้าหมายกับผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความมั่นใจในตนเองและสามารถเปลี่ยนแปลงผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นและวางใจในความสำเร็จของผู้นำ และยอมรับในความเชื่อนั้น มีความรู้สึกดีต่อผู้นำเชื่อฟังผู้นำที่บริหารและพัฒนาตนเอง ให้มีส่วนร่วม ในเป้าหมายและก่อให้เกิดผลการดำเนินการ (Bass, 1985 อ้างใน อารีรัตน์ จินแสง, 2562) การวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร” จึงจะมุ่งเน้นศึกษาภาวะผู้นำของ หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรและศึกษาแนวทางการพัฒนาสังคมของท่าน ผลศึกษาจากงานวิจัยนี้จะนำไปสู่การนำเสนอแบบอย่างภาวะผู้นำและแนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรที่จะเป็นแบบอย่างของการพัฒนาสังคม ในฐานะพระสงฆ์ผู้สร้างสาธารณะประโยชน์แก่สังคม

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร

## 3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร
2. ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร

#### 4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตข้อมูลเป็นการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและแนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร

#### 5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร” ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้อ้างอิงประกอบการวิจัย ข้อมูลที่ได้รับผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการศึกษาอธิบายถึงภาวะผู้นำและแนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร

#### 6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร มีภาวะผู้นำแบบบารมี (Charismatic Leadership) ตามแนวคิดของ (Conger and Kanungo, 1998 อ้างใน อารีรัตน์ จินแสง, 2562) ซึ่งเป็นบุคคลพิเศษที่สามารถเผยแพร่และมีอิทธิพลต่อค่านิยมความเชื่อ และพฤติกรรมของผู้ตามได้ สรุปได้ดังนี้

1. ใช้วิสัยทัศน์ (Vision) หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ซึ่งท่านได้ อธิบายเป็นคติพจน์ไว้อย่างน่าสนใจว่า “มีความรู้ต้องมีความฉลาด มีความฉลาดต้องมีความปราดเปรื่อง มีความปราดเปรื่องในที่สุดต้องมีคุณธรรม กิจการงานจึงจะสำเร็จได้รับประโยชน์สมความประสงค์”

2. ใช้ข้อความที่เป็นแรงบันดาลใจ (Inspiration Massage) หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรมักจะมีคำพูดที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับลูกศิษย์ผู้ปฏิบัติตามเสมอ อาทิ “ขอให้มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อความ ซื่อสัตย์อยู่ที่ไหนเจริญที่นั่น”

3. เป็นผู้ผ่านการเปลี่ยนแปลง (Change Agency) หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร เป็นผู้ผ่านการเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงเสมอ อาทิ ร้าน “กาแฟหลวงพ่อ” เป็นธุรกิจเพื่อสังคมที่หลวงพ่อดังใจและกล้าที่จะทำซึ่งท่านอธิบายว่า “เมื่อโลกเจริญขึ้นก็เอาความเจริญนี้เผยแพร่พระพุทธศาสนา คุณมากินกาแฟ (ในวัด) จะได้รู้จักพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่ใช่ที่ท่านแล้วก็แล้วกันไป ท่านไปก็ว่าเรื่องบุญไปเลย”



4. พัฒนาผู้ตาม (Follower development) หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินฺทรโรจะอบรมศิษย์ทั้งพระและ ขวาวาสให้รู้จักการทำสมาธิในแบบฉบับที่ถูกต้องที่ท่านได้เรียนมาจากหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต และให้ลูกศิษย์รู้จักแสวงหาความรู้ กรณีที่วัดขาดแคลน บุคลากรด้านต่างๆ อาทิ การบริหารงาน การถ่ายภาพ การทำคอมพิวเตอร์ ฯลฯ หลวงพ่อวิริยงค์ฯ ก็จะไปเรียนไปอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพและสามารถสนองงานของวัดได้

5. เป็นสัญลักษณ์ (Symbolism) หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินฺทรโร เป็นสัญลักษณ์ของความมีเมตตาธรรม ความเป็นผู้ให้ ความเป็นผู้เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมท่านจะสั่งสอน โดยการทำให้ดูเป็นตัวอย่าง (Teaching by Doing)

6. ดึงดูดค่านิยมของผู้ตาม (Appeal to the value of followers) ศิษย์ของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินฺทรโร ทุกคนล้วนปฏิบัติตามแนวทางการประพฤติของหลวงพ่อวิริยงค์ฯ อาทิ การเป็นผู้เสียสละ การเป็นผู้มีจิตใจที่เมตตาต่อผู้อื่น การสร้างสาธารณประโยชน์ แก่สังคม

แนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินฺทรโรมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นหลักสำคัญ โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาสังคมเป็น ระดับเยาวชน ระดับประชาชนทั่วไป และระดับนานาชาติ

## 7. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย “ภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินฺทรโร” ท่านมีลักษณะภาวะผู้นำแบบบารมีซึ่ง (House อ้างถึงใน รัตกรณ์ จงวิศาล, 2556) อธิบายว่า ผู้นำเชิงบารมีจะรวมเอาความเชื่อมั่นของผู้ตามใน ความถูกต้องของผู้นำ การยอมรับอย่างปราศจากคำถามต่อผู้นำ ความหลงใหลในตัวผู้นำ รวมทั้งความ ตั้งใจที่จะเชื่อมฟ้งด้วย ผู้นำเชิงบารมี จะมีลักษณะที่ได้รับการมองว่าเป็นผู้มีความพิเศษเหนือธรรมดา”

หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินฺทรโรเป็นพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบในกรอบของพระธรรมวินัย ทำให้ถูกมองว่าเป็นคนมีความพิเศษเหนือธรรมดา อาจจะเป็นเมตตาธรรมของหลวงพ่อวิริยงค์ฯ ที่มีมากกว่าคนทั่วไป การเสียสละตนเองเพื่อสังคมดังมโนปณิธานอันแน่วแน่ของท่านที่ว่า “เมื่อยังมีลมหายใจ อยู่ก็จะสอนไปตลอด” สอนคือสอนสัมมาสมาธิที่ถูกต้องแก่ชาวโลกที่ท่านได้เรียนมาจากหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

ความมีภาวะผู้นำแบบมีบารมีของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร เป็นผลมาจากการที่ท่านมีวิสัยทัศน์ (Vision) อันยาวไกลมีผลงานเป็นที่ประจักษ์สอดคล้องกับแนวคิดของ (Lussier and Achua อ้างใน อัญมณี วัฒนรัตน์, 2556) ว่าภาวะผู้นำแบบบารมี มีจุดเกิดจากบุคคลแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างจาก บุคคลอื่นในสถานการณ์วิกฤต เกิดจาก คุณลักษณะของบุคคลเฉพาะ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์เข้มแข็ง ความสามารถในการสื่อสาร ดีเลิศ มีความเชื่อมั่น สามารถไว้วางใจ มีความฉลาดและเชื่อมั่นในตัวเองสูง มีพลัง และความกระตือรือร้นสูง เป็นผู้เน้นการกระทำ ซึ่งหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวยังผลให้เกิดมีภาวะผู้นำแบบบารมีในตัวท่าน

ข้อความที่เป็นแรงบันดาลใจ (Inspiration Massage) หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร มักจะมีคำสอน หรือพระธรรมเทศนาที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ตาม (ศิษย์) เสมอ อาทิ “หากชีวิตของข้าพเจ้ายังจะได้ ประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา ถ้าผู้ใดมา รักษาให้ข้าพเจ้าหายเป็นปกติได้แล้ว ข้าพเจ้าจะอุทิศชีวิตนี้ให้แก่พระพุทธศาสนาทั้งสิ้น” เป็นข้อความที่สร้างแรงบันดาลใจให้ท่านอุทิศตนเพื่อสังคมมาโดยตลอด ซึ่งการสร้างแรงบันดาลใจดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบ 4Is ของ (Bass and Avolio, 1994 อ้างในอัญมณี วัฒนรัตน์, 2556) ที่ว่า “การที่ผู้นำประพฤติหรือแสดงการกระทำที่จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตามโดยการสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดความหมายและ ทำทนายในเรื่องงานของผู้ตาม” ข้อความดังกล่าวสร้างแรงบันดาลใจให้แก่หลวงพ่อวิริยงค์ฯ รวมถึงผู้ตามให้มีกำลังใจที่จะสร้างประโยชน์ร่วมกัน

ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agency) ของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร ซึ่งท่านเป็น พระที่กล้าคิด กล้าทำและกล้าเปลี่ยนแปลงทำทนายวิถีแบบเดิม สอดคล้องกับแนวคิดของ (Bass, 1985 อ้างใน ชูเรียนา บางปู, 2557) ว่า “เป็นผู้เปลี่ยนแปลง ความคาดหวัง ความต้องการความคิดและจิตสำนึกของผู้ตาม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะกระตุ้นให้ผู้ตามมองสิ่งต่างๆ อย่างรอบด้านเชื่อมโยงเพื่อให้เห็น ผลประโยชน์และความสำเร็จขององค์การอยู่เหนือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

ความเป็นสัญลักษณ์ (Symbolism) ของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรซึ่งท่านจะทำตนเป็นแบบอย่างเป็นต้นแบบของการทำความดี ยึดมั่นอยู่ในกรอบของพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าและ สร้างคุณูปการแก่สังคมโดยโครงการกิจกรรมที่ท่านทำนั้นล้วนส่งผลกระทบต่อสังคมในทางบวกเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ อาร์ริร์ตัน จีแนส (2562)

ที่อธิบายว่าภาวะผู้นำแบบบารมีเป็นบุคคลที่มีความสามารถพิเศษในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคลอื่นและเป็นผู้ที่ปฏิบัติเพื่อเป็นตัวอย่างโดย ส่งผลอิทธิพลความเชื่อค่านิยม และพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

การดึงดูดค่านิยมของผู้ตาม (Appeal to the value of followers) ซึ่งผู้ตามจะยอมทำตามโดย ปราศจากคำถามซึ่งเป็นผลมาจากการได้รู้ได้เห็นได้สัมผัสผลงานที่เป็นรูปธรรมของหลวงพ่อวริยงษ์ ในการสร้างสาธารณะประโยชน์เพื่อสังคม สอดคล้องกับความเห็นของ เกศริน เอกธวัชกุล (สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561) ที่ว่า หลวงพ่อวริยงษ์ ศิรินุโรเป็นบุคคลต้นแบบและเป็นพระอาจารย์ที่ข้าพเจ้าเคารพรักและศรัทธามาก เป็นผู้นำทางศาสนา สามารถสร้างคนให้เป็นคนดี แนะนำวิชาที่ดีที่สุดให้กับ ชาวโลกคือ วิชาสมาธิ ทำให้คนมีกำลังใจ มีความสุข หลวงพ่อวริยงษ์ฯ ได้สร้างสรรพสิ่งที่ดีให้แก่ มวล มนุษย์ทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นผู้เสียสละและเปี่ยมด้วยเมตตาธรรมถึงพร้อมด้วยทุนมนุษย์ทุกประการซึ่งได้แก่ 1) ทุนทางปัญญา ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ 2) ทุนทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือ การได้รับความเคารพนับถือ 3) ทุนทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักตนเอง ความซื่อตรง ความยืดหยุ่น”

แนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวริยงษ์ ศิรินุโรมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นหลักสำคัญ โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาสังคมเป็นระดับเยาวชน ระดับประชาชน ทั่วไป และระดับนานาชาติ ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนาสังคมระดับเยาวชน คือ การพัฒนาเด็กดั่งที่หลวงพ่อวริยงษ์ ศิรินุโรได้กล่าวว่า “หากเราจะพัฒนาชาติ เราต้องพัฒนาเด็ก” แนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับวิธีคิดของ เอกพจน์ คงกระเรียน (2562) ว่า “การส่งเสริมความรู้คู่คุณธรรม คือการฝึกสมาธิตั้งแต่วัยเยาว์ ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นเติบโตขึ้นมาอย่างมีคุณภาพเป็นกำลังหลักสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมือง ต่อไป” และชนิกานต์ เพชรงาม (2560) ที่ว่า “การเสริมสร้างทุนมนุษย์ ทุนสังคมและทุนทางวัฒนธรรม โดยเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมจะนำไปสู่สังคมที่มีคุณภาพ

เป้าหมายการพัฒนาสังคมระดับประชาชนทั่วไป หลวงพ่อวริยงษ์ ศิรินุโรมุ่งเน้นการสร้างวัด เพื่อเป็นสถานที่ประกอบกิจของสงฆ์และศาสนพิธีตามหลักศาสนา สร้างสถาบันพลังจิตตานุภาพทั่วประเทศเพื่อเผยแผ่สมาธิแก่ประชาชน สร้างพระมหาเจดีย์ สร้างศูนย์ฝึกอาชีพ สร้างสถาบันออกแบบนานาชาติชนาพัฒน์ เพื่อพัฒนาทักษะ

ความรู้ทักษะอาชีพแก่ประชาชนสอดคล้องกับวิถีคิดของ มีชัย วีระไวทยะ (สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2560) ที่ว่า “มนุษย์ควรจะได้รับการพัฒนาทักษะ 2 อย่างคือ ทักษะชีวิต และทักษะ อาชีพ” ซึ่งทักษะทั้ง 2 อย่างจะทำให้ประชาชนดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างเป็นปกติสุข

เป้าหมายระดับนานาชาติ หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรสร้างวัดไทยในต่างประเทศ (แคนาดา) และเผยแผ่วิชาสมาธิที่ท่านศึกษามาจากหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ให้แก่ชาวต่างชาติ จะได้รับรู้วิธีการทำสมาธิอย่างถูกวิธี เป้าหมายสำคัญของหลวงพ่อวิริยงค์ฯ คือ การสร้างสันติสุขและสันติภาพให้แก่โลก

## 8. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการวิจัย “ภาวะผู้นำของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโร” ทำให้ทราบว่า โครงการกิจกรรม บางโครงการของหลวงพ่อวิริยงค์ฯ ขาดผู้สืบทอด และขาดงบประมาณ ในการดำเนินโครงการ อาทิ โครงการพัฒนาเด็ก (โครงการพระทีปเด็กไทย) จึงอยาก เสนอให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าไปสนับสนุน

2. ภาวะผู้นำแบบบารมีและแนวทางการพัฒนาสังคมของหลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุโรสามารถทำเป็น KM ได้จึงอยากเสนอให้บุคคลที่สนใจในชีวิตและผลงานของ หลวงพ่อวิริยงค์ฯ ได้ถอดบทเรียน เพื่อเผยแผ่องค์ความรู้ที่มีประโยชน์แก่สังคม

## เอกสารอ้างอิง

- เกศรินทร์ เอกธวัชกุล. (21 กันยายน 2561). สัมภาษณ์.
- ชนิกานต์ เพชรงาม. (2560). แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง  
ในงานการจัดการทรัพยากรมนุษย์: เทคนิคเดลตาฟาย. *วารสารราชชนครินทร์*,  
1(1), 89-97.
- ชูเรียนา บางปู. (2557). *ภาวะผู้นำและการจัดการความขัดแย้งในการพัฒนาชุมชน:  
กรณีศึกษา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา*. การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรบัณฑิต  
(การบริหารการพัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิสดารก์ เวชยานนท์. (2546). *ผู้นำทางสาธารณะประโยชน์และประชาสังคม  
พระราชธรรมเจดियाจารย์ (หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุจโร)*. กรุงเทพฯ: สถาบัน  
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระธรรมปิฎก. (2541). *ผู้นำ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- มีชัย วีระไวทยะ. (29 กันยายน 2560). สัมภาษณ์.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย อุตสาหจิต. (2554). *ถอดรหัสผู้นำ: มุมมองภาคปฏิบัติบนฐานคิดเชิงทฤษฎี*.  
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2541). *ผู้นำ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- อารีรัตน์ จีนแส. (2562). *ภาวะผู้นำแบบบารมีของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน  
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญา  
มหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เอกพจน์ คงกระเรียน. (2562). บทบาทพระสงฆ์ไทยกับการพัฒนาสาธารณประโยชน์  
เพื่อสังคม: กรณีศึกษาพระธรรมมงคลญาณ (หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุจโร).  
*วารสารราชชนครินทร์*, 16(35), 25-30.
- อัษฎมณี วัฒนรัตน์. (2556). *ภาวะผู้นำแบบพัฒนาการจัดการความสุขแบบ เป็น อยู่  
คือ และความสุขในการทำงาน กรณีศึกษา: องค์การสร้างสุข (วิทยานิพนธ์  
ปริญญามหาบัณฑิต)*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.